

АНДРІЄЦЬ
Віталій Савич
andrijets@ukr.net

УДК 330.33

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ

THE ECONOMIC ESSENCE OF FINANCIAL PLANING

кандидат економічних
наук,

У статті ідентифіковано сутнісні характеристики поняття "фінансового планування", на основі чого сформульовані його визначення.

В статті ідентифіковані суцільні характеристики поняття "фінансового планування", на основі чого сформульовано його визначення.

In this article is investigated the essence characteristics of "financial planing". According to this it is created it's definitions.

Ключові слова: фінансове планування, фінанси, процес, план

Ключевые слова: финансовое планирование, финансы, процесс, план

Keywords: financial planning, finance, process, plan

ВСТУП

В умовах ринкової економіки підвищується значущість та актуальність застосування фінансового планування. Фінансове планування формує шляхи і способи досягнення фінансових цілей підприємства. При цьому, уточнення змісту понятійного апарату підвищує якість застосування методичного забезпечення та інструментарію фінансового планування шляхом ліквідації двозначностей та підвищення точності і коректності їх вживання.

Вагомий внесок у дослідження фінансового планування на підприємстві здійснили Александрова М.М., Базилевич В.Д., Біла О.Г., Бланк І.О., Василик О.Д., Дем'яненко М.Я., Поддєрьогін А.М., Опарін В.М., Романенко О.Р., Оспіщева В.І., Юрій С.І. та інші. Поряд з цим, залишалось не достатньо розкрита економічна сутність поняття фінансового планування підприємства.

МЕТА РОБОТИ полягає у розкритті економічної сутності фінансового планування підприємства.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У дослідженні застосовуються *методи* аналізу та синтезу, порівняльного аналізу, причинно-наслідкового зв'язку, систематизації та узагальнення

РЕЗУЛЬТАТИ

Ідентифікуючи сутність змісту поняття «фінансове планування» виділимо його сутнісні характеристики, на основі чого сформулюємо зміст поняття.

Кірейцев Г.Г. [1] у фінансовому плануванні виділяє такі сутнісні характеристики, як явище у вигляді процесу. Даний процес включає як розробку, так і прийняття певних цілей, виражених якісно та кількісно і більш того, передбачаючи шляхи їх досягнення. Даний підхід є цілком слушним.

Азаренкова Г.М., Партій Г.О. і Загородній А.Г. [3, с.86; 2, с.58] підтверджують виконання цільової функції (розробки конкретних цілей) фінансового планування діяльності підприємства. Однак, не

конкретизується, що саме повинні відображати сформовані цілі фінансового планування.

Дещо своєрідним підходом відзначається погляд А.В. Чупіса, який розкриваючи зміст поняття «стратегічне фінансове планування» [4, с. 107], його розуміє як управлінський процес утворення та підтримання фінансової відповідності між цілями підприємства, його потенційними можливостями і можливостями сфери маркетингу. Це зводить фінансове планування до засобу досягнення загальних цілей підприємства. Таким чином, розкривається одне з завдань, але лишається неоднозначним сутнісне наповнення даного поняття.

Згідно точки зору А.М. Поддєрьогіна процес фінансового планування повинен обов'язково одночасно втілювати мету маркетингової діяльності підприємства [5, с. 47]. Однак, це є однією з функцій фінансового планування і її відносити до загальних характеристик даного поняття не доцільно.

Такі вчені, як Ковальова А.М., Лапуста М.Г., Скамай Л.Г. [6, с. 176] крім сутнісних характеристик процесу та системи планових показників зазначають зміст цих показників – відображення забезпеченості фінансовими ресурсами підприємства. Якщо згідно стандартів бухгалтерського обліку до фінансової діяльності відносяться залучення та повернення джерел фінансування підприємства, то підхід науковців є абсолютно слушним.

Досить важливим для розуміння місця фінансового планування в системі менеджменту економічного суб'єкта є визначення, наведене в працях І.А. Бланка, Г.В. Ситник, Л.М. Ремньової, О.Р. Романенка та інших. [5, 7, 8]. Науковці зазначених вище сутнісних характеристик виділяють таке завдання фінансового планування, як підвищення ефективності фінансової діяльності. Дійсно, таке твердження є абсолютно слушним, оскільки у процесі залучення фінансових ресурсів цілком доцільно проводити аналіз ефективності залучення кожного джерела фінансування і у процесі

планування розглядати варіанти підвищення ефективності залучених джерел фінансування.

Динамічний підхід до визначення фінансового планування сформулював Опарін В.М. [9], включивши до нього процес створення плану доходів та витрат підприємства.

О.С. Філімоненкова [10] у визначенні фінансового планування відображає частину фінансових показників, які потребують планування. Тому, сутнісну характеристику розподілу фінансових ресурсів також варто врахувати у загальній характеристиці даного поняття.

Ще ширше відображають сутність фінансового планування Г.О. Крамаренко та О.Є. Чорна [11], виділивши додаткові сутнісні характеристики, як науковості процесу обґрунтування, часові характеристики і підтвердивши відображення руху фінансових ресурсів.

Влучне узагальнення визначення фінансового планування надає М.Д. Білик [12, с. 37], яка вважає, що процес фінансового планування не лише повинен відображати мету операційної та маркетингової діяльності підприємства, але й передбачає визначення обсягу фінансових ресурсів за джерелами формування і напрямками їх цільового використання в залежності від розміру підприємства, форми господарювання, форми власності та поставлених завдань. Дане визначення є дуже важливим у методологічному плані, підкреслюючи увагу на новій сутнісній характеристиці залежності від розміру, форми господарювання, форми власності та поставлених завдань.

На думку Семенова Г.А. [13, с. 47], планування має бути систематичним процесом. Він має забезпечити узгодження як джерел формування, так і напрямків використання фінансових ресурсів.

Отже, як бачимо з дослідження, у науковців дійсно не сформовано єдиної позиції до визначення сутності поняття фінансового планування. Оскільки визначені характеристики ще не дають повного опису даного поняття, обґрунтуємо додаткові сутнісні характеристики досліджуваного процесу.

Завдяки визначеним цілям відбувається координація всіх підрозділів підприємства через встановлені фінансові нормативи. Тому, доцільно виділити таку сутнісну характеристику, як процес, що виконує функцію координування дій підрозділів підприємства.

На етапі планування керівництво підприємства має можливість звести в одну модель фінансових потоків, на цьому етапі ліквідувати чинники негативних явищ, розробити альтернативи управлінських рішень і обрати до впровадження найефективнішу. Таким чином, керівництво приймає управлінські рішення виважено, вживши заходи раціоналізації фінансових потоків підприємства, що і є однією з важливих сутнісних характеристик даного процесу.

ВИСНОВКИ

На основі визначених сутнісних характеристик фінансового планування, можна сформулювати його визначення. Фінансове планування – це систематичний процес визначення якісних та кількісних характеристик цілей підприємства на основі сучасних досягнень економічної науки, що включають визначення доходів та витрат підприємства, необхідного обсягу фінансових ресурсів та їх ефективного розподілу, що залежить від розміру, форми господарювання, форми власності, поставлених завдань підприємства та параметру часу - у результаті чого виконується функція координації дій підрозділів, раціоналізація фінансових потоків і підвищується ефективності фінансової діяльності підприємства.

Список використаних джерел

1. Кірейцев Г.Г. Фінансовий менеджмент / Г.Г. Кірейцев, - Житомир: ЖІТІ, 2001. – 440 с.
2. Азаренкова Г.М. Фінанси підприємств. / Г.М. Азаренкова, Т.М. Журавель, Р.М. Михайленко. – К.: 2004. – 244 с.
3. Загородній А.Г. Капітал підприємства: формування та реалізація / А.Г. Загородній, О.Є. Кузьмін, І.Й. Яремко. – Львів: 2011. - 224 с.
4. Чупіс А.В. Оцінка, аналіз, планування фінансового становища підприємства / М.Х. Корецький, О.Л. Кашенко - Суми: Довкілля, 2010. - 404 с.
5. Поддєрьогін А.М. Фінансовий менеджмент / А.М. Поддєрьогін. – М.: 2004 – 576 с.
6. Ковалева А.М. Финансы фирмы: Учебник / А.М. Ковалева, М.Г. Лапуста, Л.Г. Скамай. - 4-е изд., испр. и доп. - (Высшее образование), - Инфра-М: 2009. – 225 с.
7. Бланк І.О. Управління фінансами підприємств. / І.О. Бланк, Г.В. Ситник – К.: КНТЕУ, 2011. – 780 с.
8. Романенко О.Р. Фінанси: Навч.-метод. посібник. — 2. вид., перероб. і доп. / О.Р. Романенко, С.Я. Огородник, М.С. Зязюн, А.А. Славкова — К.: КНЕУ, 2008. — 387с.
9. Опарін В.М., Фінанси підприємства. Навч. посібник./ В.М. Опарін — К.: КНЕУ, 2002. — 240 с.
10. Філімоненков О. С. Фінанси підприємств. / О.С. Філімоненков, Д.І. Дема — К.: Алерта, 2010. — 496с.
11. Крамаренко Г.О. Фінансовий менеджмент / О.С. Філімоненков, Д.І. Дема - К: 2006. – 232 с.
12. Білик М.Д. Управління фінансами державних підприємств / М.Д. Білик. – К.: Знання, 1999. – 312 с.
13. Семенов Г.А. Фінансове планування і управління на підприємствах. / Г.А. Семенов, В.З. Бугай – К: 2007. – 373 с.